

VẤN ĐỀ ĐỊNH HƯỚNG GIÁ TRỊ ĐẠO ĐỨC NGHỀ NGHIỆP CHO SINH VIÊN HIỆN NAY

Đặng Thị Phương Duyên¹

Tóm tắt. Đạo đức nghề nghiệp là một phẩm chất không thể thiếu trong hành trang của mỗi sinh viên trước khi tốt nghiệp ra trường để bổ sung vào lực lượng lao động chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong giai đoạn mới. Vì thế, định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp phải trở thành một yêu cầu khách quan của quá trình đào tạo tại các cơ sở giáo dục đại học. Bài viết nghiên cứu về vấn đề định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp, tầm quan trọng của định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên và đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục, định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên hiện nay.

Từ khóa: Giá trị đạo đức nghề nghiệp, định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp, sinh viên.

1. Đặt vấn đề

Giá trị đạo đức là một trong những yếu tố cấu thành hệ thống giá trị tinh thần của con người, là những chuẩn mực, khuôn mẫu, quy tắc ứng xử nhằm điều chỉnh thái độ, hành vi của con người. Ở góc độ đạo đức, trong quá trình thực hành nghề nghiệp, ngoài những chuẩn mực chung của xã hội, mỗi cá nhân người lao động còn cần phải tuân thủ những quy tắc đạo đức nghề nghiệp. Điều đó sẽ góp phần nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả công việc, đồng thời khẳng định giá trị, vị thế, uy tín của đơn vị đào tạo nguồn lao động cũng như đơn vị sử dụng lao động, đặc biệt là trước đòi hỏi ngày càng cao của thị trường lao động. Định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp, vì thế, là một nội dung cơ bản trong quá trình đào tạo đại học, đồng thời cũng là một phần không thể thiếu trong quá trình trưởng thành của mỗi cá nhân, hướng tới sự phát triển toàn diện cả tài năng, phẩm chất trí tuệ và đạo đức, nhân cách và lối sống của họ.

2. Giá trị đạo đức nghề nghiệp và định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp

Trong phạm vi xã hội, luôn có những chuẩn mực đạo đức buộc mọi người phải tuân theo dựa vào sức mạnh của dư luận xã hội và sức mạnh tự điều chỉnh của nhân cách. Ở mỗi nghề nghiệp nhất định, ngoài yêu cầu về trình độ, năng lực chuyên môn, người lao động cần đáp ứng những yêu cầu về nhân cách, đạo đức. Đạo đức nghề nghiệp là những chuẩn mực đạo đức phù hợp với lĩnh vực chuyên môn nghề nghiệp mà người làm việc trong lĩnh vực đó cần phải tuân theo để hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình. Đạo đức nghề nghiệp vừa thể hiện mức độ đáp ứng yêu cầu về đạo đức trong thực hành nghề nghiệp của cá nhân, vừa thể hiện nhân cách, trình độ văn hóa, phẩm chất riêng của cá nhân đó.

Trên cơ sở chuẩn mực đạo đức chung của xã hội, mỗi nghề nghiệp có những quan niệm và yêu cầu về đạo đức riêng phù hợp với đặc điểm và chức năng nhiệm vụ của từng lĩnh vực đó. Ví dụ, ngoài những chuẩn mực đạo đức xã hội chung, đối với lĩnh vực hành chính công, là các giá trị “cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư”, trung thực, trách nhiệm; Với lĩnh vực giáo dục, giá trị đạo đức nghề nghiệp là tâm huyết, tận tụy, sáng tạo, công bằng, tự trọng, yêu thương con người; với những người hành nghề luật sư, là trung thực, khách quan, công bằng; trong lĩnh vực ngân hàng, là sự cẩn trọng, liêm chính, tận tâm; trong lĩnh vực kinh doanh, là trung thực, tôn trọng con người, hài hòa lợi ích, trách nhiệm xã hội, bí mật và trung thành

Ngày nhận bài: 06/03/2023. Ngày nhận đăng: 27/04/2023.

¹Trường Đại học Công đoàn

Tác giả liên hệ: Đặng Thị Phương Duyên. Địa chỉ e-mail: dtpuongduyen71@gmail.com

với những trách nhiệm đặc biệt, v.v... Trong bất kỳ lĩnh vực nghề nghiệp nào, đạo đức nghề nghiệp đều là tài sản vô giá, một phương diện thể hiện phẩm cách của mỗi người và được xã hội tôn trọng, ghi nhận. Với một đơn vị, công ty, tổ chức, những chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp là một phần trong văn hóa tổ chức, thể hiện trình độ, uy tín, góp phần làm nên giá trị thương hiệu của đơn vị, công ty, tổ chức đó.

Trong thực tế, mỗi cá nhân khi đảm nhận một nghề nghiệp nhất định, luôn phải quan tâm đến hai khía cạnh. Một là, những chuẩn mực đạo đức mang tính pháp lý do nhà nước quy định khi thực thi công việc đó. Ví dụ, ở Việt Nam, đạo đức trong lĩnh vực công vụ được quy định trong Luật Cán bộ, công chức, Luật Viên chức, Luật Phòng chống tham nhũng, Luật Thực hành tiết kiệm, chống lãng phí và các Luật khác... Hai là, những chuẩn mực mang tính nghề nghiệp do từng ngành, tổ chức, công ty hay hiệp hội quy định. Ví dụ, quy định của Bộ Giáo dục - Đào tạo về đạo đức nghề nghiệp, quy định của Bộ Y tế về đạo đức nghề nghiệp; quy định của Bộ Tài chính về đạo đức nghề nghiệp kiểm toán, kế toán; quy định của Hội đồng luật sư toàn quốc về đạo đức nghề nghiệp luật sư; quy định của Hiệp hội ngân hàng Việt Nam về đạo đức nghề nghiệp của cán bộ ngân hàng; quy định của Hội Nhà báo Việt Nam về đạo đức nghề nghiệp của người làm báo,... Có thể thấy, bất cứ nghề gì cũng cần có đạo đức nghề nghiệp. Những quy định mang tính pháp luật của nhà nước trong thực hành nghề nghiệp sẽ yêu cầu mọi thành viên đều phải tuân thủ. Đồng thời, mỗi nghề đều có những giá trị riêng mà mỗi tổ chức xây dựng dựa trên cơ sở pháp lý, đồng thời được nâng tầm cao hơn so với chuẩn mực pháp luật. “Đạo đức là pháp luật tối đa” cũng là vì lẽ đó.

Định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp là quá trình mỗi cá nhân xác định, lựa chọn giá trị đạo đức nghề nghiệp và thực hành theo những giá trị đạo đức đó. Đây là quá trình thống nhất biện chứng giữa sự tác động của những giá trị đạo đức nghề nghiệp cùng các nhân tố bên ngoài với sự nhận thức, chuyển hóa tự thân của chủ thể để biến những giá trị đạo đức nghề nghiệp ngoại sinh trở thành những giá trị nội sinh của chủ thể. Quá trình định hướng này chỉ hoàn thiện khi những giá trị đạo đức nghề nghiệp trở thành động cơ bên trong, thúc đẩy chủ thể hành động theo những giá trị đó, đồng thời thông qua thực tiễn đạo đức của mình mà củng cố, khẳng định, lan tỏa các giá trị đạo đức đó.

Môi trường xã hội có vai trò quan trọng đối với sự hình thành cá nhân và cá nhân cũng có vai trò không kém phần quan trọng đối với sự hình thành xã hội: “Bản thân xã hội sản xuất ra con người với tính cách là con người như thế nào thì nó cũng sản xuất ra xã hội như thế” (C. Mác và Ph.Ăngghen, t.42, 1995). Ở khía cạnh đạo đức nghề nghiệp, mỗi cá nhân chịu tác động của những chuẩn mực, giá trị đạo đức nghề nghiệp được cộng đồng thừa nhận và tuân theo, đồng thời, bằng sự lựa chọn, đánh giá, hành động theo những giá trị của mình, mỗi cá nhân cũng tái sản xuất các giá trị và chủ động thâm nhập vào các quan hệ xã hội. Định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp sẽ không hiệu quả nếu chủ thể chỉ tiếp nhận, lựa chọn mà không hành động theo các giá trị đạo đức nghề nghiệp đó. Vì vậy, quá trình này đòi hỏi nỗ lực mạnh mẽ của chủ thể trong quá trình tiếp nhận và chuyển hóa các giá trị đạo đức nghề nghiệp từ giá trị khách quan thành chủ quan, qua nhận thức, thái độ và hành vi đạo đức nghề nghiệp. Quá trình này phụ thuộc vào các chủ thể định hướng; môi trường trong đó diễn ra hoạt động định hướng; cá nhân tiếp nhận và chuyển hóa hoạt động định hướng. Định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp không phải chỉ là vấn đề của cộng đồng hay xã hội, cũng không phải chỉ riêng cá nhân mà là kết quả tổng hòa của sự kết hợp giữa cái khách quan và cái chủ quan trong quá trình định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp. Tiêu chí đánh giá mức độ hiệu quả của nó là các giá trị đạo đức nghề nghiệp đó được thực hiện thường xuyên, có tính ổn định, bền vững trong quá trình thực hành nghề nghiệp của mỗi thành viên, mang lại các giá trị vật chất và tinh thần hiện hữu cho cộng đồng.

3. Tầm quan trọng của việc định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên

Sinh viên, hiểu theo nghĩa chung nhất là người đang học ở bậc đại học, cao đẳng, có độ tuổi phổ biến từ 18 đến 25. Họ đang trong quá trình phát triển mạnh về thể chất, trí tuệ, tư tưởng và tâm hồn, đồng thời cũng đang ở độ tuổi định hình, phát triển, từng bước hoàn thiện nhân cách. Là lứa tuổi ưa khám phá, dễ bị hấp dẫn bởi cái mới lạ và dù đã dần ổn định về tâm tính, bớt tính bốc bột, nhưng sinh viên vẫn dễ bị tổn thương, cả tin và dễ bị kích động. Nếu không được định hướng đúng đắn, họ dễ bị lệch lạc về nhân cách, đạo đức, lối sống. Vì vậy, ngoài mục tiêu đào tạo chuyên môn nghiệp vụ và kỹ năng nghề nghiệp, việc định hướng và giáo dục để sinh viên hoàn thiện về nhân cách, phẩm chất cá nhân và đạo đức nghề nghiệp cũng

là một nhiệm vụ trọng tâm của đơn vị đào tạo, của cộng đồng và cả xã hội. Định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp của sinh viên là quá trình mỗi sinh viên xác định, lựa chọn và chuyển hóa các giá trị đạo đức nghề nghiệp từ giá trị khách quan thành giá trị nội sinh của sinh viên, thúc đẩy sinh viên thực hành theo những giá trị đạo đức đó, từ đó hình thành phẩm chất nghề nghiệp trong tương lai và hoàn thiện nhân cách của họ. Việc định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên là vô cùng quan trọng bởi những lý do sau:

Một là, định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp xuất phát từ vai trò của giá trị đạo đức nói chung và giá trị đạo đức nghề nghiệp nói riêng đối với sự hoàn thiện nhân cách cá nhân cũng như sự phát triển bền vững theo chuẩn giá trị đạo đức của cộng đồng. Định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp góp phần củng cố tình cảm, niềm tin, lý tưởng đạo đức của mỗi cá nhân và được thể hiện thông qua việc thực thi nhiệm vụ cụ thể theo yêu cầu chuyên môn cũng như đạo đức nghề nghiệp của mỗi lĩnh vực. Việc định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp, sẽ giúp sinh viên tự giác, tích cực học tập, rèn luyện, tích lũy tri thức khoa học, kỹ năng nghề nghiệp cần có của mình, đồng thời củng cố niềm tin của họ vào các chuẩn mực, giá trị đạo đức ở lĩnh vực chuyên môn mà mình lựa chọn. Định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp giúp sinh viên hình thành và củng cố phẩm chất đạo đức cá nhân, bồi dưỡng ý chí, nghị lực, ý thức kỷ luật, thái độ ứng xử của sinh viên ngay trong quá trình học tập, rèn luyện tri thức và kỹ năng nghề nghiệp của mình. Trong một xã hội ngày càng phát triển theo hướng tiệm cận tới trình độ khu vực và thế giới, năng lực chuyên môn, dù giỏi đến đâu cũng không thể bù đắp được cho những khuyết thiếu về đạo đức trong thực hành nghề nghiệp của mỗi cá nhân người lao động. Hơn nữa, định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên còn góp phần tích cực vào việc thực hiện mục tiêu phát triển văn hóa và con người Việt Nam trong giai đoạn cách mạng mới.

Hai là, thực trạng xem nhẹ đạo đức hiện đã và đang gây ra nhiều hệ lụy trong xã hội. Những tác động tiêu cực từ mặt trái kinh tế thị trường và toàn cầu hóa, sự tồn tại dai dẳng của những tập quán, truyền thống, tâm lý lạc hậu, ... hiện đang có xu hướng phá vỡ cấu trúc nhân cách, hình thành một bộ phận, nhất là trong lớp trẻ có trí tuệ, năng lực chuyên môn nhưng thiếu hụt niềm tin, lý tưởng đạo đức, dẫn đến sự lệch lạc, tha hóa về đạo đức, lối sống. Trong lĩnh vực công vụ, suy thoái đạo đức, không tuân thủ nguyên tắc đạo đức công vụ, là một trong những nguyên nhân dẫn đến hàng loạt những sai phạm, vi phạm kỷ luật Đảng, vi phạm pháp luật của Nhà nước, gây hậu quả vô cùng nghiêm trọng như những vụ oan sai trong lĩnh vực tư pháp, tình trạng tham nhũng, tha hóa của một bộ phận cán bộ, đảng viên trong lĩnh vực quản lý kinh tế, y tế hay giáo dục, ... Điều đó đã ảnh hưởng nghiêm trọng đến sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, nguy hại hơn là làm suy giảm niềm tin của quần chúng nhân dân đối với thể chế.

Ba là, việc tuân thủ các chuẩn mực, giá trị đạo đức nghề nghiệp là một yêu cầu của bất kỳ ngành nghề, lĩnh vực nào, là phẩm chất không thể thiếu của mỗi cá nhân khi tham gia các quan hệ xã hội và thực hành nghề nghiệp. Giá trị đạo đức nghề nghiệp có ý nghĩa trực tiếp đối với việc nâng cao hiệu suất lao động của mỗi cá nhân trong các đơn vị sản xuất kinh doanh hay đơn vị sự nghiệp. Nếu mỗi cá nhân đều tuân thủ nghiêm túc các chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp, họ sẽ thực hiện công việc của mình một cách chủ động, tự giác, tích cực; hơn nữa, họ sẽ có tinh thần khoan dung, hợp tác, cùng chia sẻ trách nhiệm vì mục tiêu chung. Các cam kết thực hiện nghĩa vụ của mỗi thành viên đơn vị sẽ giúp thực hiện các chiến lược của công ty, xí nghiệp hay cơ quan đó một cách nhanh chóng, thuận lợi. Một đơn vị, doanh nghiệp, công ty, ... nếu có đội ngũ nhân viên giỏi nghiệp vụ, có phẩm chất đạo đức nghề nghiệp, tuân thủ văn hóa công sở, văn hóa doanh nghiệp, ... sẽ góp phần xây dựng, gìn giữ, quảng bá hình ảnh của cơ quan, doanh nghiệp đó. Hơn nữa, “đạo đức là pháp luật tối đa”, nên việc giữ gìn và thực hiện theo chuẩn giá trị đạo đức nghề nghiệp sẽ giúp bản thân mỗi thành viên cũng như đơn vị, doanh nghiệp đó có thể tránh được những rắc rối pháp lý không đáng có về sau. Nếu trong một đơn vị, cơ quan, doanh nghiệp, có sự hành xử tùy tiện, không tuân theo quy tắc, chuẩn mực đạo đức, sẽ dẫn đến những hệ quả khôn lường như xáo trộn, suy yếu sức mạnh của tổ chức, giảm sút hiệu suất lao động, suy giảm lòng tin của người khác, của cộng đồng vào các giá trị tốt đẹp, cao cả, nguy hại hơn là vi phạm pháp luật.

Bốn là, định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên còn thể hiện trách nhiệm của đơn vị đào tạo trong việc thực hiện cam kết của mình với xã hội. Bất kỳ cơ sở giáo dục đại học nào cũng đều cam kết đảm bảo chuẩn đầu ra của chương trình đào tạo, trong đó, ngoài chuẩn về kiến thức, về kỹ năng là chuẩn về năng lực tự chủ và trách nhiệm nghề nghiệp. Trong các chuẩn đầu ra đó, đã hàm chứa nội dung, yêu cầu về

đạo đức công dân, đạo đức nghề nghiệp mà mỗi sinh viên trước khi ra trường đều cần được trang bị. Thế giới quan khoa học và nhân sinh quan tích cực, lý tưởng cách mạng, niềm tin khoa học, thái độ sống và làm việc trách nhiệm, kỷ luật, nhân văn, đóng góp có ý nghĩa vào quá trình phát triển của bản thân, cộng đồng và xã hội, là những yêu cầu chung đối với chuẩn đầu ra của các ngành, lĩnh vực đào tạo.

Mặc dù đang trong quá trình đào tạo và tự đào tạo, chuẩn bị những hành trang cần thiết cho thực hành nghề nghiệp trong tương lai, nhưng định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp của sinh viên lại vô cùng quan trọng, giúp sinh viên có sự nhận thức sâu sắc, lựa chọn và có niềm tin mạnh mẽ vào các giá trị đạo đức nghề nghiệp, biến nó thành các phẩm chất nội tại có tính bền vững bên trong cấu trúc nhân cách cá nhân. Đó là nền tảng căn bản để định hướng cho hành vi đạo đức của sinh viên trong quá trình thực hành nghề nghiệp sau này. Đồng thời, những giá trị được lựa chọn, tin tưởng, trên nền tảng thế giới quan và nhân sinh quan cá nhân, giúp họ có “sức đề kháng” trước những tác động tiêu cực từ bên ngoài và tránh được sự lệch lạc về giá trị.

Tuy nhiên, giá trị đạo đức nghề nghiệp không tự nhiên mà có, mà là kết quả của quá trình giáo dục, đào tạo, định hướng của mỗi thành viên và của cả cộng đồng. Đối với một cơ sở giáo dục, đào tạo, việc quan tâm tới mục tiêu định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp cũng là sự cụ thể hóa cam kết của nhà trường với cộng đồng, với xã hội về sản phẩm đào tạo của mình. Chính vì vậy, việc định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên là yêu cầu cấp thiết để mỗi sinh viên chuẩn bị tốt hành trang vào đời.

Nội dung và giải pháp định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên

Về nội dung: xác định rõ những giá trị đạo đức nghề nghiệp cần định hướng cho sinh viên. Dù hoạt động trong lĩnh vực công hay tư, trong đơn vị hành chính sự nghiệp hay sản xuất, kinh doanh, trong cơ quan công quyền, tổ chức nghề nghiệp hay đơn vị kinh tế độc lập, mỗi cá nhân đều phải thấm các giá trị đạo đức nghề nghiệp chung. Trong các cơ sở đào tạo, việc xác định những nội dung giá trị đạo đức nghề nghiệp là cơ sở để các ngành đào tạo xây dựng và lựa chọn các giá trị đạo đức nghề nghiệp cần định hướng cho người học ở những chuyên ngành đó. Mỗi cơ sở đào tạo phải căn cứ vào những quy định của pháp luật, của ngành, lĩnh vực nghề nghiệp và chương trình mục tiêu đào tạo của đơn vị mình để xác định các chuẩn mực giá trị đạo đức nghề nghiệp cần định hướng cho sinh viên. Tuy nhiên, dù hoạt động trong những lĩnh vực nghề nghiệp nào, thì những giá trị như tự chủ, trách nhiệm, công bằng, chính trực, khách quan, liêm chính, tự trọng, khoan hòa, trung thành, tận tụy đều phải là những giá trị mà mọi thành viên trong tổ chức, công ty, đơn vị hướng tới và thực hiện theo. Đây cũng là những giá trị đạo đức nghề nghiệp chung nhất mà sinh viên theo học bất kỳ chuyên ngành đào tạo nào cũng cần được trang bị để họ từng bước hoàn thiện phẩm chất cá nhân cũng như chuẩn bị những hành trang cần thiết cho việc thực hành nghề nghiệp trong tương lai.

Về giải pháp: một là, các đơn vị đào tạo cần thực hiện có hiệu quả công tác đảm bảo chất lượng đào tạo, gắn chặt chẽ giữa mục tiêu chuẩn đầu ra của chương trình đào tạo với các thức, phương pháp, quy trình đào tạo và kiểm tra đánh giá để đạt mục tiêu đề ra. Việc giáo dục, định hướng đạo đức công dân, đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên cần phải được coi là một nhiệm vụ trọng tâm trong suốt quá trình đào tạo tại các đơn vị đào tạo, phải được triển khai một cách đồng bộ, hệ thống và kiểm tra, giám sát, đánh giá kết quả thường xuyên. Các nội dung giá trị đạo đức cần định hướng phải thật cụ thể, gắn với yêu cầu chuyên môn nghề nghiệp, bám sát các quy định của luật pháp, của ngành, của lĩnh vực, ngành nghề đó, tránh chung chung, trừu tượng. Mỗi đơn vị, cơ sở đào tạo cần xây dựng chuẩn giá trị đạo đức nghề nghiệp phù hợp với yêu cầu của từng ngành nghề, với mục tiêu đào tạo của Nhà trường cũng như chuẩn giá trị chung của xã hội.

Hai là, thực hiện định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp thông qua hoạt động tuyên truyền, giáo dục, huấn luyện, rèn luyện về các quy phạm pháp luật, nhất là các quy phạm pháp luật liên quan đến đạo đức, đạo đức nghề nghiệp. Nâng cao nhận thức của mỗi sinh viên về ý nghĩa, tầm quan trọng của giá trị đạo đức nghề nghiệp, nuôi dưỡng tinh thần, ý thức, trách nhiệm công dân, kỷ luật lao động, thói quen ứng xử, tuân thủ chuẩn giá trị đạo đức, văn hóa, lối sống mới. Có chính sách khích lệ, động viên, khen thưởng kịp thời những tấm gương điển hình, tiên tiến, đồng thời ngăn chặn kịp thời các biểu hiện, hành vi lệch chuẩn trong sinh viên. Đồng thời, phải chú trọng việc xây dựng môi trường văn hóa học đường thấm các giá trị đạo đức, văn hóa lành mạnh, tiến bộ, nhân văn, để sinh viên rèn luyện, tiếp nhận giá trị đạo đức nghề nghiệp một

cách phù hợp. Kiên quyết đấu tranh, kịp thời ngăn chặn và loại bỏ những tác động tiêu cực của đời sống xã hội đến sinh viên.

Ba là, phát huy vai trò tiên phong, gương mẫu của đội ngũ cán bộ, giảng viên, nhân viên trong việc thực hành giáo dục, định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên. Đây là nhân tố thường xuyên tác động trực tiếp tới nhận thức, tư tưởng, tâm hồn của sinh viên, thông qua quá trình giảng dạy, truyền thụ tri thức và kỹ năng nghề nghiệp. Phẩm chất đạo đức, lối sống tác phong, lời nói, hành động, phong cách ứng xử của cán bộ, giảng viên trong quá trình thực hành nghề nghiệp của chính họ là tấm gương sống để thúc đẩy quá trình định hướng và tự định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp của sinh viên theo các chuẩn giá trị đã xác định.

Bốn là, củng cố thể giới quan khoa học và nhân sinh quan tích cực của sinh viên, nâng cao phẩm chất đạo đức cá nhân của mỗi sinh viên, tạo cơ sở nội tại để sinh viên hướng sự quan tâm của mình vào các giá trị đạo đức, để lựa chọn và hành động theo các giá trị đó, tránh được sự lệch chuẩn trong lựa chọn giá trị. Định hướng giá trị đạo đức nghề nghiệp chỉ thực sự hiệu quả, đúng hướng khi sự nhận thức, đánh giá, lựa chọn, niềm tin của chủ thể theo các giá trị đạo đức nghề nghiệp phải trở thành phẩm chất có tính bền vững, trở thành thuộc tính tâm lý ổn định, là động cơ bên trong luôn thôi thúc chủ thể hành động theo chuẩn giá trị đó. Sinh viên phải luôn có niềm tin mãnh liệt, bền vững vào ý nghĩa cao cả của các giá trị đạo đức nghề nghiệp, luôn điều chỉnh nhận thức, thái độ và hành động của mình theo các giá trị đó một cách tự giác, chủ động, tích cực.

4. Kết luận

Giá trị đạo đức nghề nghiệp là nhân tố cấu thành phẩm chất cá nhân của lực lượng lao động của xã hội và nhân tố đó phải được giáo dục, định hướng ngay từ trong quá trình đào tạo nghề nghiệp. Sự chuẩn bị sẵn sàng của lực lượng lao động trong tương lai, về trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp, phẩm chất đạo đức cá nhân và đạo đức nghề nghiệp là hành trang không thể thiếu để sinh viên ra trường có một tương lai nghề nghiệp rộng mở. Đó cũng là sự thực hiện cam kết của cơ sở đào tạo về trách nhiệm xã hội đối với sản phẩm đào tạo của mình

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb Chính trị quốc gia, Sự thật, Hà Nội, 2021.
- [2] C. Mác và Ph.Ăngghen: Toàn tập, t.42, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1995, tr.169
- [3] Đảng Cộng sản Việt Nam, Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) Về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.
- [4] Đảng Cộng sản Việt Nam, Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 9/6/2014 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) Về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước.

ABSTRACT

Problem of professional ethics value orientation for students today

Professional ethics is an essential quality in the toolbox of every student before graduating from university to supplement the high-quality workforce, meeting the requirements of the country's development in the new phase. Therefore, the orientation of professional ethics values must become an objective requirement of the training process at universities. This article discusses the problem of professional ethics value orientation, the importance of professional ethics value orientation for students, and proposes some solutions to enhance the effectiveness of education and professional ethics value orientation for current students.

Keywords: *professional ethics value, professional ethics value orientation, students.*